

Kampeert¹⁰oerist

oktober 2014

Meer nieuwe modellen 2015

Kamperen op Krk

Stekkers voedingsspanning

BIJLAGE
2015
KAMPEERREIZEN

Herfst in Müllerthal

€ 4,50 – 62ste jaargang – Afgiftekantoor Gent X – P806010

5 414306 136601 14 100

KAMPEERTOERIST.BE

De wondere wandelwereld van Klein Zwitserland

Het Luxemburgse Müllerthal

De herfst heeft zopas haar schildersdoos geopend. Wegen, zoals je ze alleen in reclamefilmpjes ziet, kronkelen sierlijk tussen goudgele vlekken. Trouw volgt een riviertje die grillige kronkelingen. Of is het omgekeerd? Een neveldeken dekt voorzichtig het snelstromende water toe. Welkom in het Müllerthal...

TEKST EN FOTO'S: WILLY OST

G.H.
LUXEMBURG

Half Europa hebben we doorkruist en nu pas belden we voor het eerst in het oostelijke deel van het Groothertogdom. Deze streek kreeg van onze noorderburen het koosnaampje 'Petite Suisse' mee. Dat het golvende landschap aan Zwitserland doet denken, is met wat verbeelding en met veel goede wil enigszins begrijpelijk. De mooie natuur is hier inderdaad ook aantrekkelijk, al zijn de heuvels veel nederiger dan de Zwitserse bergen.

VIA ROVERSHOLEN NAAR DUIVELSEILAND

Twee rivieren, de Sûre en de Zwarte Ernz, deden er miljoenen jaren over om dit hoogplateau te doorsnijden en er uiteindelijk zijn huidige vorm aan te geven. Moe van al dit zware werk kabbelen ze nu rustig verder in het diepste van de dalen. De natuurlijke kunstwerken die ze in de loop van hun lange leven hebben gecreëerd, imponeren ons. Ze vormen een boeiende biotoop waarin bijzondere rotsformaties met grillige vormen en verrassende namen trots oprijzen tussen machtige eiken- en

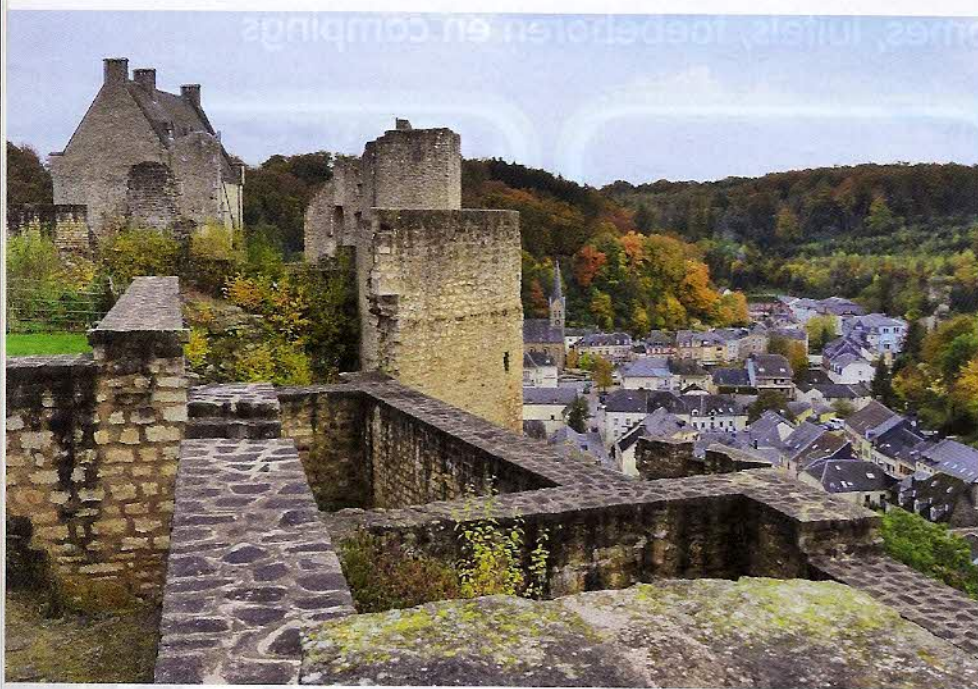
beukenbossen. Zo beland je in de onmiddellijke buurt van het kleine Berdorf al gauw via de Roversholen op het Duivelseiland. Wie daarna terug de hoofdweg wil bereiken, passeert eerst de Dodenkamer. Zelfs de Hel ontbreekt niet op het stenige menu. Alhoewel het eerder hemels aanvoelt temidden van deze indrukwekkende chaos van stenen en bomen.

MÜLLERTHAL IN HET MÜLLERTHAL

Weinig reisgidsen getroosten zich de moeite om het over het dorpje Müllerthal te hebben. Al is het maar een gehucht van enkele huizen, het gaf wel zijn naam aan de hele streek. Het zal de inwoners van Müllerthal een zorg wezen. Ze laten de toeristische drukte – mocht die er al zijn – stoicijs aan zich voorbijgaan. Al is er wel één plaatsje in de buurt van hun dorp waar je bijna nooit alleen bent. Daar waar het water van de Zwarte Ernz enkele bokkensprongen maakt, ontstond de Schiessentümpel, een schilderachtig watervalletje dat met ruime voorsprong het meest gefotografeerde fenomeen van Luxemburgs Klein Zwitserland is.

ONS BROODJE IS GEBAKKEN

Meer dan 300 jaar draaide het rad van de Heringer watermolen, trouw voortbewogen door de Zwarte Ernz. Tot in de loop van vorige eeuw nieuwe energiebronnen dit alles overbodig maakten. Gebouw en machines werden overgeleverd aan de tand des tijds. Pas onlangs werd besloten tot restauratie en in 2009 kon hier uiteindelijk een toeristisch centrum de deuren openen. Het waterrad draait weer rond dat het een lieve lust is. Robi Baden is de

De ruïnes van het kasteel van Larochette.

Het is heerlijk fietsen in het Müllerthal.

Het stemmige marktplaatsje van Echternach. Het gebouw met de twee torentjes is de Dénzelt, het 15de eeuwse gerechtsgebouw.

De bewegwijzering langs de vele wandelpaden in het Müllerthal helpen je op het juiste pad.

enthousiaste stuwende kracht achter het boeiende project rond de 'Heringer Millen', dat heel wat meer is dan alleen maar een toeristisch infocentrum. Onder zijn deskundige leiding worden tal van workshops georganiseerd. 's Morgens kneden de deelnemers deeg en maken elk hun eigen brood. Ondertussen komen ze alles te weten over granen en alles wat met bakken te maken heeft. Het dient gezegd, de geestdrift van de kakelende bende kinderen die we aan het werk zien, werkt aanstekelijk! In de namiddag neemt Robi de groep mee de bossen in, naar plaatsen waar bijna niemand anders komt. Het centrum promoot ook allerlei regionale producten. Ooit al een Schuedi geproefd? Deze typische streektartaar, bereid

met boerenboter en suiker, smaakt heerlijk. Het recept komt uit de tijd dat de cholesterol nog niet bestond.

GRATIS WANDEL-UITRUSTINGEN TESTEN

De 'Heringer Millen' heeft ook nog een verrassing in petto van een heel andere aard. Er is namelijk één van de 10 testcentra van het netwerk 'Best of Wandern' gevestigd. Je kan hier wandeluitrustingen van grote merken uittesten. Heb je je rugzak thuis achtergelaten? Sta je wandelschoenen nog in de berging? Geen paniek. Hier kan je dit alles lenen. Gratis dan nog! Zelfs met een dure verrekijker en met

een wandel-GPS ga je probleemloos vijf dagen op stap. "Nog nooit iets kwijtgespeeld", vertoont Robi ons toe, "want stappers zijn eerlijke mensen". Deze woorden indachtig, stappen we ... op onze fiets en rijden richting Larochette.

TE GAST BIJ DE HEREN VAN FELS

Van de Zwarte Ernz snorren (nou ja, dit is wel Luxemburg ...) we naar de Witte Ernz. Het water van beide riviertjes lijkt ons nochtans even helder. Honderd meter boven het dal van het witte exemplaar tronen de ruïnes van het kasteel van Larochette, of Fels in het Letzeburgs. Delen van de ringmuur trachten nog wat

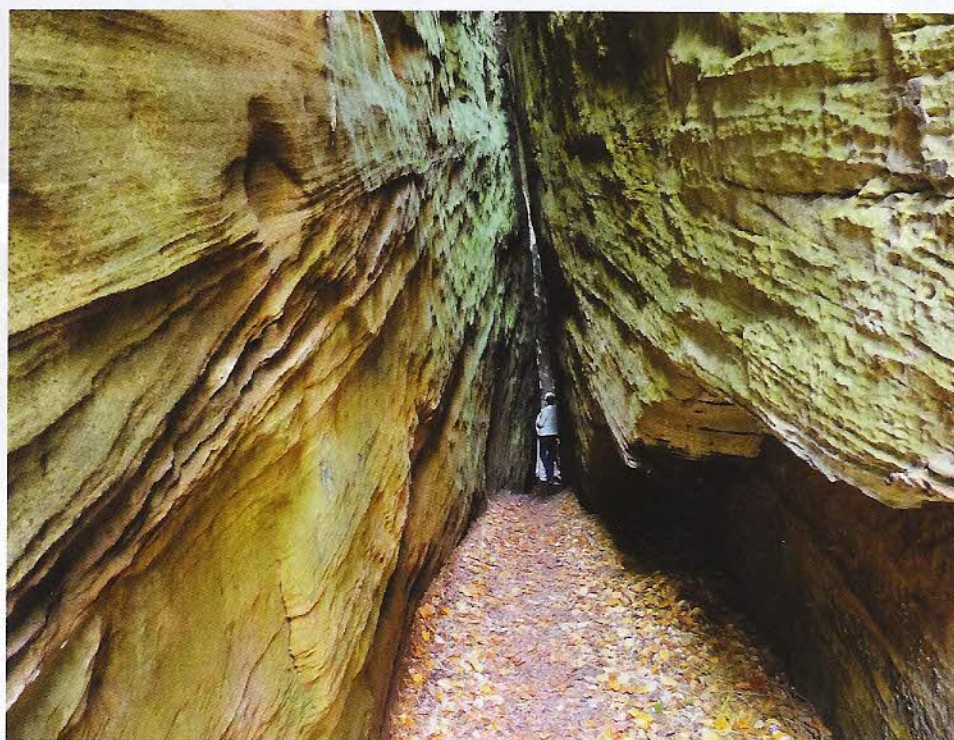

Camping Martbusch in Berdorf.

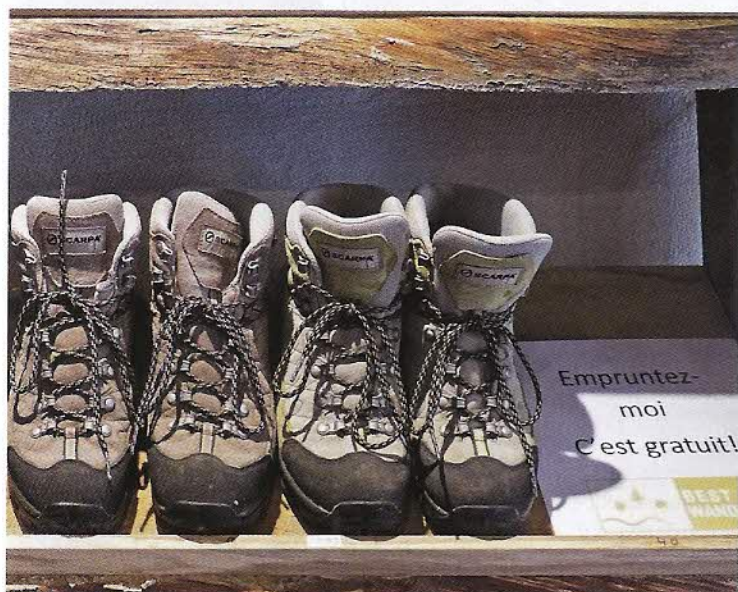
De westelijke gevel van het Renaissancekasteel van Beaufort.

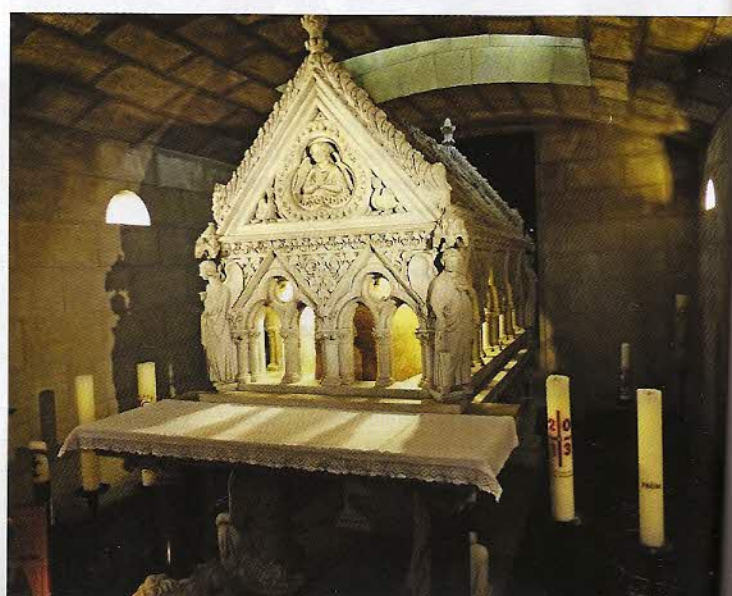
Wandelpaden leiden je doorheen smalle kloven midden een woud van rotsen in het Müllerthal.

Bomen als kathedralen in de buurt van Berdorf.

In het dorpje Müllerthal herbergt de Heringer Millen een testcentrum van "Best of Wandern".

In deze sarcofaag van de basiliek in Echternach rust de Heilige Willibrord.

Interieur van het Renaissancekasteel van Beaufort.

De ruïnes van het Middeleeuwse kasteel van Beaufort.

bescherming te bieden aan wat eens een machtige burcht moet zijn geweest. Op het einde van de 16de eeuw brandde het hele gebouw af, alleen de muren bleven de seizoenen trotseren. Enkel het 'Homburger Huis' werd gerestaureerd. Vanuit de hoogte domineert dit gebouw het stadje. Op onze vraag wat er in dat indrukwekkende huis te bezichtigen valt, antwoordt de man aan de kassa "dat we zelf moeten gaan zien". Dat enige achterdocht bij dergelijk antwoord verantwoord blijkt, constateren we al snel. We zijn niet bepaald onder de indruk van de tekeningen die als enige verklaring in de verschillende zalen van het huis hangen en die het dagelijkse leven in de burcht moeten illustreren. Geen verdere uitleg te bespeuren in de nochtans mooie ridderzaal; geen papertje met informatie over de enorm diepe waterput. Wat gelukkig helemaal geen uitleg nodig heeft, is de kleurenpracht van de uitgestrekte loofbossen waar we mogen doorheen fietsen op terugweg naar de camping van Berdorf.

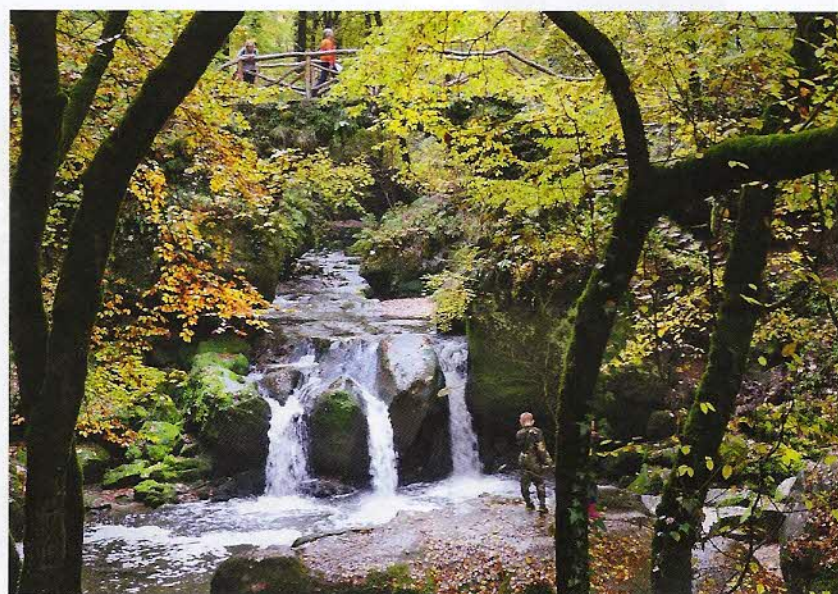
DRIE VOORUIT EN TWEE ACHTERUIT

Een zwakke ochtendzon tracht moedig de vochtige nevels te verjagen tijdens onze fietstocht van Berdorf naar Echternach. Boven de gouden eikenkruinen ontgaat het geruzie tussen een bulzerd en een kraai. Hun bekvechten resulteert in een aardig lucht-ballet. Mooi! Met zo'n start kan de dag niet meer stuk.

Echternach, het stadje van de heilige Willibrord, ligt er bij onze aankomst nog wat slaperig bij. In 698 kwam deze Keltische Heilige man helemaal uit Ierland, vastbesloten iedere voorbijganger te bekeren en ondertussen ook nog snel een abdij te stichten. In de loop der eeuwen ontwikkelde deze kleine religieuze kern zich al gauw tot een invloedrijk spiritueel en cultureel centrum. Nu zijn de statige gebouwen van de abdij omgebouwd tot leslokalen voor een lyceum.

Vlak naast de abdij steekt de basiliek vermaand haar beide torens naar de hemel uit. De soberheid van de buitenzijde wordt in het interieur verder doorgetrokken en creëert een stemmig geheel. Mooie glasramen die het leven van Willibrord uitbeelden, toveren kleurrijke vlekken op de muren van de zijbeuken. Een beeld trekt alle aandacht naar zich toe. Aan een kale muur hangt een beschadigd middeleeuws gekruisigd Christusbeeld. Het werd teruggevonden in het puin van de vernielde kerk op het einde van de Tweede Wereldoorlog. In al zijn soberheid lijdt het beeld nog altijd onder de waanzin die oorlog heet. Willibrord kreeg een laatste rustplaats in de crypte van de basiliek. We bewonderen er zijn gebeelhouwde sarcofaag. Zijn graf is tevens het eindpunt van de jaarlijkse processie, beroemd omwille van de merkwaardige danspassen. Tot onze verbazing merken we dat zelfs bij die bekende ommegang de mot erin zit. In het abdijsmuseum bekijken we namelijk vroegere en recente filmfragmenten van de Springprocessie. De alomgekende drie vooruit

en twee achteruit stappen blijken bij de nieuwste uitgaven verwaterd tot een paar hupse pasjes, waar zelfs wij niet de minste moeite mee zouden hebben. Alles blijkt te devalueren in Europa. Voor de inwoners van Echternach blijft hun Springprocessie echter een bijzonder gebeuren waar ze terecht heel wat waarde aan hechten. In datzelfde museum bewonderen we ook nog facsimile van originele manuscripten uit de tijd van Willibrord. De originele zijn in verschillende Europese musea te bezichtigen. Wie een historische wandeling door de stad wenst te maken, kan voor de nodige informatie terecht bij de plaatselijke toeristische dienst. Gedurende een twee kilometer lange wandeling bezoek je natuurlijk de basiliek, de abdij en de kloostertuin. Ook enkele opmerkelijke historische gebouwen zoals het gerechtshuis op het marktplein en zelfs een Romeinse villa passeren de revue. Een ontspannen wandeling rond de stadsvijver behoort ook tot de mogelijkheden. Enkele uren in de straten van Echternach volstaan. We komen tot rust wanneer de stille

De 'Schiesentümpel' is het uithangbord van het Müllerthal.

Vreemde rotsformaties vormen samen met machtige bomen een uniek wandelparadijs in de buurt van Berdorf.

bossen ons weer in zich opnemen en de bomen hun gouden pracht geruisloos over ons laten neerwarrelen.

IN BEFORT ZIEN ZE HET GROOT

Ongeveer tweeduizend zielen telt het kleine Beaufort of Befort. Je vindt er één rotonde met enkele straten eromheen. Maar Beaufort bezit wel kastelen. Twee dan nog, broederlijk naast elkaar gebouwd. Van het oudste, daterend uit de middeleeuwen, blijft alleen een indrukwekkende ruïne over. Stoere wachttorens en dikke muren doen de riddertijd herleven. Het andere,

een renaissancekasteel uit de 17de eeuw, is pas recent toegankelijk voor het publiek. Tot 2012 werd het bewoond door mevrouw Linckels, een afstammeling van een adellijke familie. Het meubilair staat er nog steeds onaangeroerd. We dwalen door het sobere slaapvertrek, door de eetplaats waar de tafel gedekt staat en door de eenvoudige keuken. Mevrouw Linckels werd zevenennegentig. Ze wist zich graag omringd door meubels van uiteenlopende stijlen, van art deco over empire tot rococo. Ergens aan een muur merken we een 16de eeuwse beeldje van een zeldzame schoonheid op. Het stelt Maria met Kind voor, bijgestaan door de Heilige Anna.

Een lijvige oude bijbel met sluiting ligt open op een bureau. Wie de sluitingen van dergelijk boek vroeger wou openen, diende er letterlijk op te slaan. Vandaar de uitdrukking: "een boek openslaan". Tenslotte mogen we zeker de Cassero niet vergeten. Het is een likeur, gestookt in het kasteel. Wie wenst, kan deze drank afkomstig van zwarte bessen proeven aan de ingang van de burcht. Cassero drink je puur of gemengd met witte wijn of champagne.

HET MÜLLERTHAL TRAIL

We hebben in het Müllerthal een paar interessante plaatsjes bezocht. We maakten er kennis met stoere kastelen en een bijzondere molen. Maar de voornaamste reden waarom mensen het Müllerthal bezoeken, is de prachtige omgeving. Het landschap rond Echternach, de oudste stad van Luxemburg, is beroemd voor zijn bijzondere rotsformaties. Het is de geliefkoosde streek voor wandelaars die de talrijke goed bewegwijzerde paden weten te waarderen. De voornaamste wandelwegen door het Müllerthal zijn samengebracht in het 'Müllerthal Trail'. Dit wandelnetwerk bestaat uit drie grote lussen van respectievelijk 40, 37 en 33 km wandelplezier. Elke weg voert je langs vreemde versteende figuren, door dichte stille loofbossen en door pittoreske valletjes. Vergeet je zaklamp niet, want soms kan je diep in de rotskloven binnendringen. Wie weet, misschien beland je wel in het rijk van geesten en duivelse schepsels. Wandelkaarten van de verschillende routes zijn te verkrijgen bij de toeristische diensten en bij de campings. Het spreekt vanzelf dat je ook delen van de totale routes kan lopen. ■

Het "Müllerthal Trail" symbool.

Het gerestaureerde Homburgerhuis in het kasteel van Larochette.

Camping Bon Repos in Berdorf.

Camping Auf Kengert in Larochette.

INFO

ADRESSEN

Nationale Dienst voor Toerisme

Groothertogdom Luxemburg
Kortenberglaan 75 - 1000 Brussel
T 02 646 03 70
www.visitluxembourg.com

Office Régional du Tourisme

Région Müllerthal
BP 152
L-6402 Echternach
T +352 72 04 57
www.mullerthal.lu

INTERESSANTE WEBSITES

www.mullerthal-trail.lu
www.larochette.lu
www.mullerthal-millen.lu
www.echternach-tourist.lu
www.chateau-beaufort.lu
www.liqueurs-du-chateau.lu
www.camping.lu

LUXEMBOURG CARD

Wie meerdere bezienswaardigheden in het Groothertogdom wenst te bezoeken, schaft zich best een Luxembourg Card aan. Deze kaart geeft recht op gratis toegang tot meerdere toeristische attracties. Bovendien kan je tijdens de geldigheid van deze kaart gratis gebruik maken van het openbaar vervoer (zowel trein als bus). Heel wat muziek- en theaterfestivals geven ook een korting van 10% op de toegang aan kaartbezitters. Je vult de geldigheidsdatum zelf in om je kaart te valideren. Er zijn kaarten voor één, twee en drie dagen te koop. De geldigheidsdata hoeven niet opeenvolgend te zijn. De kaart is ook niet persoonsgebonden. Er zijn kaarten die geldig zijn voor één persoon alsook familiekaarten. Kaarten zijn te verkrijgen bij de toeristische informatiediensten en ook bij de recepties van verschillende campings. Je leest er alles over op www.visitluxembourg.com/nl/luxembourg-card

KAMPEREN

BEZOCHTE CAMPINGS

Camping Martbusch***

3 beim Martbusch - L-6552 Berdorf
T +352 79 05 45
www.camping-martbusch.lu
Deze gemeentelijke camping, centraal gelegen in het Müllerthal, biedt naast vele vaste staanplaatsen 45 toerplaatsen, voorzien van elektrische aansluitingen en deels afgeschermd door heggen of bomen. Er zijn negen "Quick stop"-parkeerplaatsen voorzien voor zwerfauto's en dit voor maximum twee overnachtingen. Er staan twee toiletgebouwen en één afzonderlijke afwasplaats ter beschikking. Brood is op bestelling verkrijgbaar. Er is een eenvoudige eetgelegenheid op de camping aanwezig. De camping met bed+bike-label ligt aan de wandelpaden van het Müllerthal Trail en is het hele jaar open. In de receptie bevindt zich ook de toeristische informatiedienst van de gemeente Berdorf.

Camping Bon Repos****

39, rue de Consdorf - L-6551 Berdorf
T +352 79 06 31
www.bonrepos.lu
Deze goed onderhouden terrassencamping ligt net buiten het centrum van Berdorf, langs de weg naar Consdorf. Open terrein waarbij de staanplaatsen door hagen gescheiden zijn. Geen honden toegestaan op de camping.

Camping auf Kengert*****

Op Kengert 1 - L-7633 Larochette-Medernach
T +352 83 71 86
www.kengert.lu
Dit mooie terrein met ruime staanplaatsen heeft een binnen- en buitenspeelruimte, verwarmd openluchtzwembad, winkel en restaurant. Naast de camping loopt er een blotevoetenwandelpad. De camping bevindt zich eerder afgelegen, op enkele kilometers van het centrum van Larochette.

Camping Plage****

87 Grand Rue - L-6310 Beaufort
T +352 836 099 300 - www.campingplage.lu
Deze grote terrassencamping met bed+bike-label ligt op een hellend terrein en heeft naast vaste staanplaatsen ook meer dan 100 ruime toerplaatsen. Er is een openluchtzwembad en een overdekte ijsbaan (vanaf november) op het terrein aanwezig, beide toegankelijk voor niet-kampeers. De receptie is tegelijk ook de toeristische informatiedienst van de gemeente Beaufort.

BED+BIKE LUXEMBURG

Meer informatie over dit project, waar ook heel wat kampeerterreinen deel van uitmaken, lees je in een afzonderlijk artikel, elders in deze editie.

ZWERFAUTOPLAATSEN

In Luxemburg is het verboden te overnachten langs de publieke weg of op openbare plaatsen. Aan zwerfautobezitters wordt gevraagd te overnachten op of bij een camping. Sommige campings hebben aparte plaatsen aangelegd op hun terrein. Andere campings bieden overnachtingsmogelijkheden aan net buiten het terrein. De prijzen per overnachting zijn sterk gereduceerd of in sommige gevallen zelfs gratis.

Ook voor fietskampeers

Bed+bike Luxemburg

Dat de fiets als recreatief vervoermiddel heel wat succes kent, is ook de Luxemburgers niet ontgaan. De toeristische diensten hebben op die trend ingespeeld door het label "bed+bike" in te voeren en te promoten. Tal van campings sprongen mee op de kar en verwelkomen de fietskampeers met open armen.

TEKST EN FOTO'S: WILLY OST

Pods vind je op meerdere campings.

Eigenlijk heeft Luxemburg leentjebuur gespeeld bij Duitsland. Daar bestaat dit label van de ADFC, de "Allgemeiner Deutscher Fahrrad-Club", ressorterend onder het Ministerie van Toerisme, al langer.

In 2011 introduceerde Toerisme Luxemburg, in samenwerking met de 'Lëtzebuurger Vëlos-Initiativ - LIV', het systeem in het Groothertogdom. In tegenstelling tot wat de benaming kan doen vermoeden, zijn niet alleen hotels en gastenverblijven bij dit project aangesloten. Ook tal van Luxemburgse campings maken deel uit van het bed+bike-netwerk. Op een totaal van inmiddels 84 adressen waar fietsers welkom zijn, behoren 28 kampeerterrains, verspreid over het hele land. Wie een meerdaagse fietstocht door Luxemburg plant, kan dus perfect afwisselend op hotel, gastenverblijf of camping overnachten.

Het bed+bike-label

BED+BIKE OP DE CAMPING

Wens je na een fietstocht op de camping te overnachten, dan staat het je natuurlijk vrij je eigen tentje op te stellen. Wellicht wordt het dan "luchtbed+bike". Vind je echter de belasting van het tentgewicht op je fiets te zwaar, dan hebben de deelnemende terrains andere slaapgelegenheden ter beschikking. Zo duiken er de laatste tijd 'pods' op tal van campings op. Een pod kan omschreven worden als een houten chaletje waarin een minimum van comfort aanwezig is om de nacht door te brengen. Meestal bevindt er zich naast een bed ook een tafel en een paar stoelen. Voor een slaapzak dien je zelf te zorgen. Op camping Martbusch in Berdorf constateerden we dat er dikwijls enig verschil is wat de inrichting van zo'n pod betreft. Sommige waren uitgerust met toilet en keukentje. Andere hadden slechts een veldbedje als enig meubilair. De ene pod is de andere niet, zoveel is zeker.

Navraag leerde ons dat het niet de bedoeling is de bagage over te laten brengen naar de volgende stopplaats. Daar dient de fietser dus zelf voor in te staan.

VERDIENT NAVOLGING

Dit initiatief lijkt ons een goede poging om het fietstoerisme te bevorderen en aangenamer te maken. Dat ook tal van kampeerterrains mee op de kar zijn gesprongen van bed+bike Luxemburg, kan ons als kampeerorganisatie alleen maar verheugen. ■

CRITERIA

Elke overnachtingsplaats dient te voldoen aan voorgeschreven regels, wil ze tot de bed+bike-groep behoren. Voor de kampeerterrains gelden onderstaande criteria:

- De aangesloten campings moeten bereid zijn fietsers te ontvangen die ook maar één nacht op het terrein wensen te verblijven.
- Er dienen altijd afgebakende plaatsen beschikbaar te zijn voor fietstoeristen met eigen tent.
- Beveiligde parkings voor het stallen van de fietsen in de buurt van de slaapplekken moeten aanwezig zijn.
- Natte kleren en materiaal moet kunnen drogen in een daartoe voorziene ruimte.
- Kaarten en wandelgidsen moeten ter plaatse kunnen gekocht of geleend worden.
- Een fietsreparatiekit dient steeds voorhanden te zijn op de camping.
- De campingverantwoordelijke moet ook de nodige uitleg kunnen verschaffen in verband met fietswinkels in de buurt (openingsuren, telefoonnummer, reparatiemogelijkheden, ...).

INFO

LVI - Lëtzebuurger Vëlos-Initiativ a.s.b.l.
6, rue Vauban - L-2663 Luxembourg
T +352 43 90 30 29
www.lvi.lu en www.bedandbike.lu